

halvt oploste Statskirke; han har for g j æ v e s bedet derom, og selv det haarde Forbud, selv det gamle danske Cancellies „herved er Intet at gjøre“ vilde ikke have hindret ham fra at gjøre det paa sin egen Fare, dersom han ikke havde følt sig bevæget ved Tanken om de ikke faa, om de Tusinder, der havde lyttet til hans kirkelige Røst, og som maatte følge ham, naar han var traadt ud, og han har endda kun følt sig bevæget ved denne Tanke, fordi han nærede det Haab, at hos det milde, billige og fredelige danske Folk maatte snart den milde og klare Oplysning om den borgerlige Troesfrihed's Nødvendighed og Retmæssighed gjøre sig gjældende ogsaa i Lovgivningen (Bravo!), og mit Haab har heller ikke skuffet mig; thi denne Oplysning har gjort sig kjendelig, mærkeligt gjældende i Danmarks Riges Grundlov, hvor det udtrykkeligt er erklæret, at Borgerlivet skal frigjøres fra alle kirkelige Hensyn, det er jo slet, og jeg er vis derpaa, at, naar det Lovforslag, der blev affattet af min meget ærede, ligesaa trofaste som lovfaste Ven, for at gennemføre denne Grundlovs Bestemmelse, at, naar dette Lovforslag paa en Maade fik Overtallet imod sig, da var det ingeniunde fordi man, enten herinde eller udenfor, enten misundte eller vilde nægte os Alle, som sølte Træng til Frihed paa disse aandelige Gnemærker, denne Frihed, det var ikke derfor, men det var enten alene, eller dog i Særdeleshed, fordi Noget i dette Forslag stødte den danske Følelse, som jeg selv strax bekyndte, og endnu mere, end der behøvedes, stred mod de gamle indgroede, tildeels klare Sædvaner. Naar nu det nærværende foreliggende Forslag er nær ved at faae Overtallet af Stemmerne for sig, saa er jeg sikker paa, at det heller ingeniunde er; fordi man enten finder det svarende til Grundlovens Forjættelser, og heller ikke, fordi man troer, at vor Træng til kirkelig Frihed paa Borgerlivets Gnemærker derved fyldestgjøres, nei, det er ikke derfor, det er ene og alene hos de Allerfeste, fordi de troe, efter den høitærede Ministers Paastand, at de, som i Dieblikket søle Trængen, og høirostede kræve Friheden, kunne ikke hjælpes uden ved en ny Lov, og at de kunne Alle hjælpes ved denne Lov; derfor er det. Denne Ministerens Paastand

drager jeg imidlertid ikke alene i Tvivl, men jeg reent ud benægter den. Jeg benægter reent ud den Paastand i begge sine Dele; jeg paaستاar frimodigen, baade at den Frihed, hvortil vi trænge, og hvortil ikke blot enkelte faa trænge, men danske Borgere i Tusindetal trænge, fremfor Alt midt i det, man kalder Folketirken, midt i det Birvar eller Chaos af den gamle Statskirke, som man siger skal være den Folketirke, som Grundloven nævner. Jeg siger, vi kunne Alle faae den Frihed, som vi behøve paa disse Gnemærker, uden nogen ny Lov, og ved denne Lov vil kun meget faa af dem, som trænge til den, faae den. Jeg har selv sagt ved Lovens 2den Behandling, at jeg ønskede, der blev givet en Lov, som undgik alle de sædvanlige Indvendinger, og som dog alligevel ad en Omvei skaffede alle dem, som trænge dertil, en Frihed for borgerlige Følger af, hvad der kaldes kirkelig Forseelse, men Juristerne have ikke fundet, at det enten kunde være tilstrækkeligt eller passende. Hvad jeg meente, var imidlertid meget simpelt, at Staten havde erklæret om sig, om Dvirgheden og om Domstolene, at hvor der hidtil var krævet Beviis for Bielse eller for Daab eller for kirkelig Bekræftelse af Daabspagten, der skulde de herefter nøies med Beviis for en tilsvarende Indskrivning og Udskrivning; men jeg paaستاar, at ogsaa uden nogen ny Lov kunne vi være hjulpsne, thi paa den ene Side mener jeg, det er klart, at alle danske Embedsmænd, som have lovet at holde Grundloven, og som ville følge den, maae holde deres Haand tilbage fra at udøve nogen borgerlig Tvang paa Kirkens Sager, saaledes at Præsten ikke efter min Mening kan kræve borgerlig Tvang anvendt mod dem i hans Sogn, som efter Indskrivning til Ægteffab vie, hvad man før kaldte, for længe; inden de lade sig vie, eller dem, som, efterat Barnets Fødsel er anmeldt til Indskrivning, vie, hvad man før kaldte, for længe, førend de lade deres Barn døbe, eller mod den, der er bleven 18 Aar gammel og ikke har ladet sig kirkelig bekræfte i sin Daabspagt. Og jeg mener fremdeles, at, hvis ogsaa saadanne Sager kom for Domstolene, kunde ingen Dommer med Grundloven for Die enten